

M&A Index Poland

Fuzje i przejęcia w 2018 roku

Raport przygotowany przez firmy [Navigator Capital](#) oraz [FORDATA](#)

M&A Index Poland, 2018

by Navigator Capital & FORDATA | Grudzień 2018

Łączna liczba transakcji*

199 (2018)

Wartość największej transakcji**

4,2 mld PLN

(Przejęcie ok. 37% pakietu akcji czeskiej spółki Unipetrol przez PKN Orlen)

* na podstawie ogólnodostępnych danych

** wśród transakcji z ujawnioną ceną

O raporcie:

Raport M&A Index Poland to pozycja, która na stałe wpisała się w kalendarz branżowych podsumowań w Polsce. Raporty przygotowywane są co kwartał przez firmę doradczą **Navigator Capital** oraz firmę **FORDATA**, lidera w zakresie rozwiązań IT wspierających fuzje i przejęcia.

Opracowania te mają na celu pokazanie dynamiki polskiego rynku fuzji i przejęć, z naciskiem na opis najciekawszych naszym zdaniem transakcji. Obserwujemy także częstotliwość wykorzystania narzędzia Virtual Data Room w transakcjach M&A w Polsce.

Wprowadzenie

W 2018 roku byliśmy świadkami 199 transakcji na polskim rynku fuzji i przejęć. To o 5 mniej niż w analogicznym okresie w 2017 roku. Największą transakcją w roku było przejęcie czeskiego Unipetrolu przez PKN Orlen za ok. 4,2 mld PLN.

Wybrane transakcje

PRZEJMOWANY	KUPUJĄCY	SPRZEDAJĄCY	WARTOŚĆ [PLN]
Gekoplast	Karton	TFI Capital Partners (73,7%), akcjonariusze mniejszościowi	ok. 91 mln

(24 stycznia) Włoska grupa Karton przejęta w wyniku udanego wezwania giełdowego 99,3% akcji spółki Gekoplast, należącej w 73,7% do TFI Capital Partners. Grupa Karton jest wiodącym producentem opakowań z polipropylenu. Firma stosuje najnowocześniejsze rozwiązania w zakresie produkcji płyt z tworzyw sztucznych. Gekoplast w wyniku inwestycji w wysokości ok. 50 mln PLN dokonanych w ciągu ostatnich lat stał się największym w Europie Środkowo Wschodniej producentem płyt komórkowych z polipropylenu. W 2016 roku przychody Gekoplastu wynosiły ok. 91 mln PLN, a EBITDA ok. 11 mln PLN. Wartość transakcji wyniosła ok. 91 mln PLN.

PRZEJMOWANY	KUPUJĄCY	SPRZEDAJĄCY	WARTOŚĆ [PLN]
Bask	Brainly	Inwestor prywatny	Nie ujawniono

(26 stycznia) Brainly, polski start-up odnoszący duże sukcesy na rynku globalnym, przejął amerykański serwis Bask. Bask jest producentem kilkunastuminutowych materiałów filmowych dających użytkownikom krótkie odpowiedzi na zadawane przez nich pytania dotyczące różnych dziedzin nauki. W ten sposób Brainly, platforma internetowa służąca wymianie wiedzy pomiędzy uczniami, wzbogaciła swoją ofertę o kolejną funkcjonalność. Brainly cieszy się dużym powodzeniem wśród funduszy Venture Capital. Od roku 2009 platforma pozyskała od inwestorów kapitałowych ok. 38,5 mln USD. W gronie funduszy, które zaufały polskiemu start-upowi znaleźli się: Naspers, Kulczyk Investments oraz Point Nine. Serwis działa w 35 krajach.

PRZEJMOWANY	KUPUJĄCY	SPRZEDAJĄCY	WARTOŚĆ [PLN]
Robyg	Bricks Acquisitions (Goldman Sachs Group)	AVIVA OFE, AEGON OFE, PKO BP Bankowy OFE, PZU OFE, NN OFE, GENERALI OFE, BZ WBK TFI, inwestorzy prywatni	ok. 1, 16 mld

(5 lutego) W wyniku udanego zamknięcia wezwania giełdowego, Bricks Acquisitions, spółka zależna Goldman Sachs, przejęła 98% akcji dewelopera Robyg S.A. W dalszej kolejności doszło do przymusowego wykupu pozostałego pakietu mniejszościowego. Robyg działa głównie na rynku warszawskim oraz na rynku gdańskim, koncentrując się na budownictwie mieszkaniowym. W 2017 roku grupa Robyg sprzedała 3,47 tys. mieszkań, odnotowując rekordowy zysk netto w wysokości ok. 135 mln PLN. Goldman Sachs deklaruje chęć długoterminowej współpracy w charakterze inwestora strategicznego.

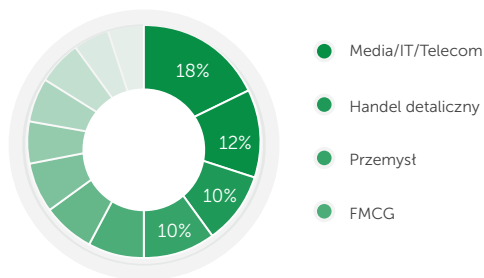
M&A Index Poland, 2018

by Navigator Capital & FORDATA | Grudzień 2018

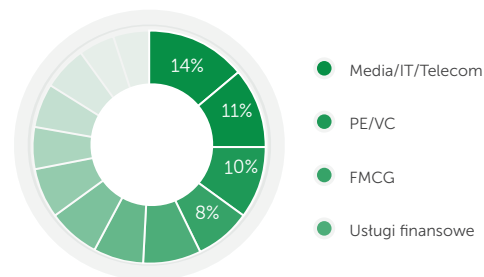
Ujęcie sektorowe

Transakcje z udziałem polskich podmiotów pogrupowane według aktywności przedsiębiorstw z danych sektorów (wg liczby transakcji)

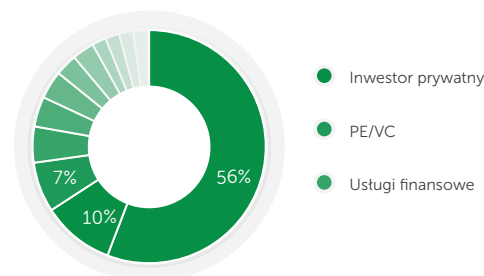
PODMIOT PRZEJMOWANY (%)

STRONA KUPUJĄCA (%)

STRONA SPRZEDAJĄCA (%)

PRZEJMOWANY	KUPUJĄCY	SPRZEDAJĄCY	WARTOŚĆ [PLN]
Stylis Dubai	Nowy Styl	Inwestor prywatny	Nie ujawniono

(5 lutego) Producent mebli hotelowych i biurowych Nowy Styl zakupił 60% udziałów w Stylis Dubai. Spółki współpracowały na zasadach partnerskich od sześciu lat, zarządzając wspólnie 21 hoteli cztero- i pięciogwiazdkowych o łącznej liczbie pokoi równej ok. 6 tys. Zakup pakietu większościowego ma na celu wzmocnienie pozycji firmy Nowy Styl na rynku Bliskiego Wschodu. Przychody spółki w roku 2016 kształtowały się na poziomie ok. 600 mln PLN, co przełożyło się na zysk netto w wysokości ok. 60 mln PLN.

PRZEJMOWANY	KUPUJĄCY	SPRZEDAJĄCY	WARTOŚĆ [PLN]
Velvet Care	Abris Capital Partners	Avallon	Nie ujawniono

(28 lutego) Fundusz private equity Abris Capital przejął od funduszu Avallon pakiet większościowy spółki Velvet Care – czołowego dostawcy papierowych artykułów higienicznych na rynku polskim. Firma od lat cieszy się niestąbną popularnością, głównie dzięki silnej, rozpoznawalnej marce. Abris Capital deklaruje strategię zbudowania przez Velvet Care pozycji lidera na rynku artykułów higienicznych w Europie Środkowo-Wschodniej. Avallon wyszedł z inwestycji po 5 latach współpracy, w czasie których dokonał wraz z menedżerami spółki inwestycji w wysokości ok. 250 mln PLN. W pierwszych trzech kwartałach 2017 roku sprzedaż Velvet Care wyniosła ok. 300 mln PLN, a zysk netto ok. 17 mln PLN.

PRZEJMOWANY	KUPUJĄCY	SPRZEDAJĄCY	WARTOŚĆ [PLN]
Główne obszary biznesowe Raiffeisen Polbank	Bank BGŻ BNP Paribas	Raiffeisen Bank International	3,25 mld

(10 kwietnia) Bank BGŻ BNP Paribas przejął główną część biznesu Raiffeisen Polbanku, obejmującą m.in. obsługę sektora MŚP, bankowość korporacyjną, działalność detaliczną, Private Banking oraz działalność w zakresie kredytów hipotecznych walutowych. Wartość transakcji wyniosła 3,25 mld PLN, przy wskaźniku P/BV na poziomie 0,87. BGŻ BNP Paribas to szósty największy pod względem aktywów bank w Polsce. Przejęcie głównej działalności konkurenta pozwoli bankowi na zbliżenie się do czołowej piątki, w której znajdują się PKO BP, Bank Pekao, Bank Zachodni WBK, mBank oraz ING Bank Śląski.

M&A Index Poland, 2018

by Navigator Capital & FORDATA | Grudzień 2018

PRZEJMOWANY	KUPUJĄCY	SPRZEDAJĄCY	WARTOŚĆ [PLN]
Emperia Holding	Maxima Grupe	Aviva OFE, AXA OFE, ALTUS TFI, IPOPEMA 72 FIZAN, NN PTE	1,19 mld

(14 kwietnia) Maxima Grupe przejęła w drodze wezwania giełdowego pakiet ok. 94% akcji spółki Emperia Holding. Całkowita wartość pakietu wyniosła około 1,15 mld PLN. Następnie w wyniku squeeze-outu skupiono pozostałe akcje za ok. 35 mln PLN. Emperia Holding posiada w portfelu operatora sieci supermarketów Stokrotka, spółkę zarządzającą nieruchomościami Elpro Development oraz Infinite IT Solutions – dostawcę oprogramowania optymalizującego procesy biznesowe. Całkowite przychody Grupy w roku 2017 wyniosły 2,6 mld PLN, EBITDA – 92,1 mln PLN, a zysk netto ok. 35 mln PLN. Maxima to lider rynku handlu detalicznego w krajach bałtyckich. Prowadzi również działalność w Bułgarii oraz w Polsce (sieć supermarketów Aldi). Przychody grupy w roku 2017 wyniosły ok. 12 mld PLN, a zysk netto – ok. 320 mln PLN.

PRZEJMOWANY	KUPUJĄCY	SPRZEDAJĄCY	WARTOŚĆ [PLN]
Korona Candles	GALA Kerzen	Inwestor prywatny	Nie ujawniono

(26 kwietnia) Niemiecki producent świec GALA Kerzen, wchodzący w skład portfela funduszu private equity Equistone Partners Europe, przejął Korona Candles, jednego z światowych liderów w produkcji świec zapachowych w modelu sprzedaży private label. Przejęcie w Polsce jest już trzecią, po indyjskim Ramesh Flowers oraz niemieckim JewelCandle, w tym roku akwizycją dokonaną przez GALA Kerzen. Korona Candles prowadzi produkcję w Polsce i USA. Przychody grupy Korona Candles przekraczają 422 mln PLN.

PRZEJMOWANY	KUPUJĄCY	SPRZEDAJĄCY	WARTOŚĆ [PLN]
Proplan Plant Protection Company	Ciech	Inwestor prywatny	ok. 142,5 mln

(29 maja) Spółka Ciech nabyła 75% akcji spółki Proplan - producenta generycznych środków ochrony roślin obecnego na 3 kontynentach i posiadającego 120 aktywnych rejestracji produktowych. Transakcja jest ważnym elementem strategii dywersyfikacji działalności Grupy oraz pozwoli na wzmocnienie pozycji Ciechu na rynku środków ochrony roślin. Przejęcie kontroli nad hiszpańską Spółką pozwoli również na dostęp do nowych rynków zbytu, w szczególności Hiszpanii, krajów południowej Europy, a także Afryki. Spółka Proplan osiągnęła w 2017 roku 16 mln EUR przychodu przy wysokiej rentowności (marża EBITDA powyżej 20%).

M&A Index Poland, 2018

by Navigator Capital & FORDATA | Grudzień 2018

PRZEJMOWANY	KUPUJĄCY	SPRZEDAJĄCY	WARTOŚĆ [PLN]
DotCard (DotPay/eCard)	Nets	MCI Capital (75,4%), Saltus T UW (24,6%)	315 mln

(20 czerwca) Fundusz MCI wraz z Saltus T UW zbyli udziały w spółce DotCard na rzecz duńskiego operatora e-płatności Nets. DotPay świadczy usługi obsługi płatności internetowej głównie dla klientów z branży e-commerce i jest jednym z liderów rynku w Polsce. eCard jest dostawcą szerokiego wachlarza usług płatniczych, w tym: płatności internetowych, mobilnych, call center, cyklicznych, dotadowań telefonicznych oraz usług SMS premium. Całkowity zysk funduszu MCI z transakcji wyniesie 255 mln PLN, co stanowi najlepszy wynik w jego historii. Transakcja jest największym przejęciem spółki typu fintech w skali krajowej. Nets świadczy usługi związane z przetwarzaniem płatności bezgotówkowych głównie w Norwegii, Danii, Włoszech, Słowenii oraz na Węgrzech. Przejęcie DotPay da spółce silną ekspozycję na rynek polski.

PRZEJMOWANY	KUPUJĄCY	SPRZEDAJĄCY	WARTOŚĆ [PLN]
Solaris Bus & Coach	CAF	Inwestor prywatny	ok. 1,3 mld (EV)

(5 lipca) Hiszpańska grupa CAF przejęła 100% udziałów Grupy Solaris, polskiego producenta autobusów, trolejbusów oraz tramwajów, europejskiego lidera w zakresie produkcji pojazdów komunikacji miejskiej. Na mocy umowy pomiędzy PFR i CAF, 35% udziałów Grupy Solaris zostanie nabyte przez PFR w przeciągu kilku miesięcy od zakończenia transakcji pomiędzy obecnymi właścicielami a CAF. Solaris działa na rynku od 22 lat, zatrudniając obecnie 2 500 osób w dwóch zakładach w Bolechowie i Środzie Wielkopolskiej. W 2017 roku przychody grupy wyniosły około 2 mld PLN i były uzyskiwane głównie w Polsce, Niemczech, Włoszech, Krajach Skandynawskich oraz Bałtyckich. Grupa CAF jest notowana na giełdzie w Madrycie i oferuje głównie pojazdy szynowe: pociągi, tramwaje, wagony metra oraz lokomotywy. Przejęcie Grupy Solaris pozwoli na dywersyfikację produktową, szczególnie w zakresie autobusów elektrycznych. Przychody grupy CAF w roku 2017 wyniosły ok. 1,5 mld EUR (6,4 mld PLN).

PRZEJMOWANY	KUPUJĄCY	SPRZEDAJĄCY	WARTOŚĆ [PLN]
Fibar Group	Nice	Kulczyk Investments, Inwestorzy prywatni	250 mln

(12 lipca) Grupa Nice przejęła polską Fibar Group będącą właścicielem marki FIBARO. FIBARO działa na rynku rozwiązań typu smart home oraz internetu rzeczy, oferując innowacyjne rozwiązania w 100 krajach na świecie. Działalność mającej siedzibę we Włoszech Nice skupia się na dostarczaniu rozwiązań z zakresu automatyki domowej oraz bezpieczeństwa dla domu. Transakcja pozwoli na wzbogacenie oferty obydwóch podmiotów poprzez kombinację dotychczasowych rozwiązań i nowe możliwości w zakresie prac badawczych i rozwojowych. Przychody Fibar Group w 2017 roku wyniosły ok. 112 mln PLN, a zysk netto ok. 15 mln PLN. Przychody Grupy Nice w tym okresie wyniosły około 360 mln EUR (ok. 1,5 mld PLN). Proces due diligence został zorganizowany przy wykorzystaniu systemu FORDATA VDR.

M&A Index Poland, 2018

by Navigator Capital & FORDATA | Grudzień 2018

PRZEJMOWANY	KUPUJĄCY	SPRZEDAJĄCY	WARTOŚĆ [PLN]
GermanFLAVOURS	Flavourtec	Inwestor prywatny	Nie ujawniono

(24 sierpnia) Flavourtec, przedsiębiorstwo produkujące płyny do e-papierosów, przejęło GermanFLAVOURS, niemieckiego konkurenta, który oprócz produkcji, zajmuje się również dystrybucją płynów do e-papierosów. Przejmowany podmiot prowadzi działalność w Europie oraz USA. Transakcja odbyła się przy wsparciu funduszu private equity Tar Heel Capital, który w październiku ubiegłego roku został inwestorem finansowym w Flavourtec. Będzie to już trzeci zakład produkcyjny w posiadaniu Flavourtec, poprzednie dwa są zlokalizowane w Gdańsku. Przejęcie GermanFLAVOURS jest kontynuacją ekspansji zagranicznej podjętej przez gdański podmiot, którą zapoczątkowało przejęcie jednego z kluczowych dystrybutorów e-papierosów w Beneluxie na początku 2018 roku.

PRZEJMOWANY	KUPUJĄCY	SPRZEDAJĄCY	WARTOŚĆ [PLN]
Lawrence David	Wielton	Inwestor prywatny	ok. 126 mln

(17 września) Polski producent naczep Wielton zakupił 75% udziałów w brytyjskiej spółce Lawrence David, będącej jednym z głównych producentów naczep w Wielkiej Brytanii. Pozostałe 25% udziałów zostanie przejęte po zakończeniu roku obrotowego 2021/2022. W roku obrotowym 2017/2018 Firma uzyskała ok. 358 mln PLN (74 mln GBP) przychodów oraz ok. 17 mln PLN (3,5 mln GBP) EBITDA. Transakcja jest już czwartym przejęciem Grupy Wielton poza granicami kraju. Pozwoli ona na uzupełnienie oferty Grupy Wielton o naczepy specjalistyczne oraz wzmocnienie pozycji na rynkach Europy Zachodniej.

PRZEJMOWANY	KUPUJĄCY	SPRZEDAJĄCY	WARTOŚĆ [PLN]
Unipetrol	PKN Orlen	Paulinino (Grupa J&T) akcjonariusze mniejszościowi	ok. 4,18 mld

(1 października) PKN Orlen w roku 2018 przejął ok. 37% akcji czeskiego Unipetrolu, stając się wyłącznym właścicielem spółki. Proces przejęcia został zapoczątkowany wezwaniem giełdowym zamkniętym w lutym. Około 6% wszystkich akcji, które pozostało w obrocie, zostało objęte w wyniku przymusowego wykupu akcji, zakończonego w październiku. Unipetrol jest wiodącym czeskim producentem wyrobów rafineryjnych oraz petrochemicznych, dostarczającym głównie oleje napędowe, substancje asfaltowe, płynne produkty petrochemiczne i inne. Dodatkowo Unipetrol obsługuje największą w Czechach sieć stacji benzynowych Benzina, składającą się z 405 punktów. Przychody Unipetrolu w 2017 r. wynosiły około 19 mld PLN, a EBITDA – ok. 2,4 mld PLN. Przejęcie całkowitej kontroli nad Unipetroliem pozwoli PKN Orlen na wzmocnienie pozycji na konkurencyjnym rynku europejskim oraz rozwój części petrochemicznego biznesu.

M&A Index Poland, 2018

by Navigator Capital & FORDATA | Grudzień 2018

PRZEJMOWANY	KUPUJĄCY	SPRZEDAJĄCY	WARTOŚĆ [PLN]
PayUP Polska	Polskie ePłatności	Eurocash	110 mln

(2 października) Polskie ePłatności, spółka portfelowa funduszu Innova Capital, przejęła PayUp Polska, przedsiębiorstwo należące do Grupy Eurocash. Polskie ePłatności to jeden z największych w Polsce operatorów terminali płatniczych. Spółka specjalizuje się w przetwarzaniu płatności bezgotówkowych, a także świadczy inne usługi za pomocą terminali płatniczych, takie jak dotadowania telefonów, czy wypłata gotówki. Wcześniej Polskie ePłatności przejęły PayLane i Departament Usług Elektronicznych Kolportera. PayUp posiada terminale płatnicze w sklepach Grupy Eurocash oraz w niezależnych podmiotach. W 2017 r. spółka przejmowana zanotowała 440 mln PLN przychodów. Szacowana wartość transakcji wynosi 110 mln PLN, ostateczna kwota uzależniona jest jednak od przyszłych wyników finansowych PayUp Polska.

PRZEJMOWANY	KUPUJĄCY	SPRZEDAJĄCY	WARTOŚĆ [PLN]
Aludesign	Tar Heel Capital	Inwestorzy prywatni	Nie ujawniono

(12 października) Fundusz należący do Tar Heel Capital przejął Aludesign, producenta komponentów elementów aluminiowych, głównie na potrzeby branży meblarskiej. 95% sprzedaży uzyskiwane jest na rynkach zagranicznych. Fundusz dostrzegł w firmie potencjał dywersyfikacji sektorowej produkcji. W przyszłości Aludesign może zaoferować swoje produkty podmiotom działającym w branży oświetleń, medycznej oraz automotive. W ostatnich trzech latach spółka poniosła nakłady inwestycyjne w wysokości 11 mln PLN, co pozwoliło na rozwinięcie nowoczesnego parku maszynowego i zwiększenie efektywności produkcji. W 2017 r. przychody spółki wyniosły 53,7 mln PLN, a marża EBITDA utrzymywała się na wysokim poziomie ok. 20%.

PRZEJMOWANY	KUPUJĄCY	SPRZEDAJĄCY	WARTOŚĆ [PLN]
Kom-Eko	Value4Capital	Royalton Partners	Nie ujawniono

(22 listopada) Value4Capital, fundusz koncentrujący się na wykupach menedżerskich dojrzałych spółek na terenie Polski i regionu CEE, przejął spółkę Kom-Eko z Lublina. Stroną sprzedającą był fundusz należący do grupy Royalton Partners. Kom-Eko działa na terenie województwa lubelskiego i świadczy usługi głównie w zakresie wywozu odpadów, utrzymania czystości oraz naprawy nawierzchni dróg i chodników. Przejęcie było współfinansowane przez European Investment Bank Group, która chce wdrożyć w Kom-Eko nowoczesne technologie sortowania odpadów suchych, pozwalające na zwiększenie poziomu recyklingu odpadów.

M&A Index Poland, 2018

by Navigator Capital & FORDATA | Grudzień 2018

Navigator Capital

- Navigator Capital wraz z Domem Maklerskim Navigator jest czołowym niezależnym doradcą finansowym dla przedsiębiorstw specjalizującym się w transakcjach M&A oraz publicznych i prywatnych emisjach akcji i obligacji.
- Przez 11 lat swojego istnienia zrealizowaliśmy ponad 70 transakcji różnego typu, a kilkunastoletnie doświadczenie rynkowe Partnerów Navigator obejmuje transakcje o łącznej wartości ponad 6 mld PLN.
- Współpraca z międzynarodową siecią firm doradczych zrzeszonych pod szyldem Pandion Partners pozwala skutecznie obsługiwać transakcje międzynarodowe.

FORDATA

- FORDATA jest pionierem na polskim rynku kapitałowym, który w oparciu o technologię Virtual Data Room usprawnia zarządzanie dokumentami i komunikacją podczas złożonych procesów transakcyjnych.
- Wspieramy największe transakcje M&A, IPO, inwestycje Private Equity, restrukturyzacje, prywatyzacje oraz projekty związane z pozyskiwaniem finansowania w Polsce oraz w innych krajach Europy Środkowej i Wschodniej.
- Systemy FORDATA podniosły bezpieczeństwo i efektywność kilkuset transakcji różnego typu, o łącznej wartości ponad 35 mld PLN.
- Z usług FORDATA korzystają liderzy branż w Polsce i za granicą: fundusz Private Equity Enterprise Investors, Enea SA, Home.pl, Grupa LOTOS, PZU SA, Grant Thornton, NFI Empik, ZELMER, Bank DNB, BOŚ Bank, Polimex Mostostal, Budimex, DM PKO Banku Polskiego, Deloitte Advisory, EY, KPMG Advisory, JSW, HAITONG oraz wiele innych.

Firmy Partnerskie

Autoryzowany Doradca

Kontakt

Jan Kospin Dyrektor

e: jan.kospin@navigatorcapital.pl t: +48 22 202 68 80

Navigator Capital S.A.

ul. Twarda 18, 00-105 Warszawa

t: +48 22 630 83 33 f: +48 22 630 83 30

e: biuro@navigatorcapital.pl navigatorcapital.pl

Alicja Kukla-Kowalska Key Account Manager

e: alicja.kukla@fordata.pl t: +48 533 354 054

FORDATA sp. z o.o.

ul. Taczaka 24, 61-819 Poznań

t: +48 61 660 15 10 e: biuro@fordata.pl fordata.pl

PRZEJMOWANY	KUPUJĄCY	SPRZEDAJĄCY	WARTOŚĆ [PLN]
OSHEE Polska	Innova Capital	Inwestorzy prywatni	Nie ujawniono

(26 listopada) Fundusz private equity Innova Capital objął 33% udziałów w OSHEE Polska. OSHEE jest liderem polskiego rynku napojów funkcjonalnych, obecna jest w 45 krajach na 6 kontynentach, w 2017 roku wygenerowała około 250 mln PLN przychodów. Pozyskanie partnera w postaci funduszu private equity ma zapewnić spółce pomoc w dalszym rozwoju, którego jednym z elementów będą dalsze akwizycje w branży FMCG. Założyciele przedsiębiorstwa pozostaną większościowymi udziałowcami i dalej będą zasiadać w zarządzie spółki.

Komentarze ekspertów

**Alicja
Kukla-Kowalska**

Key Account Manager
FORDATA

Zgodnie z danymi na dzień 12.12, w roku 2018 przeprowadzono w Polsce w sumie **199 transakcji** fuzji i przejęć, to ok. **2,5%** mniej niż w analogicznym okresie w 2017 roku. Wprawdzie nie pobijemy już rekordu z roku 2015 roku (kiedy odnotowano 247 transakcji), jednak trend jest stabilny. Przewidujemy, że do końca roku ilość transakcji może jeszcze wzrosnąć o **10%**. Ponad połowę wszystkich sprzedających stanowili przedsiębiorcy prywatni. Zarówno po stronie podmiotów przejmowanych, jak i kupujących, duży udział miały transakcje z sektora Media/IT/Telecom.

Duża atrakcyjność polskich spółek z sektora MŚP

W zakresie wartości transakcji, w roku 2018 dominowały deale małe i średnie tzw. Mid-Capy (wartość 100-400 mln zł). Największą transakcją minionego roku było przejęcie przez PKN Orlen 37% akcji czeskiego Unipetrolu za kwotę ok. 4,2 mld PLN. Wśród transakcji z ujawnioną ceną w 2018 odnotowaliśmy 41 małych transakcji, 12 Mid-Capów oraz 10 dużych transakcji, w tym 7 o wartości powyżej 1 mld zł. Nie odnotowano w roku 2018 mega transakcji, jak w roku 2016 (sprzedaż Allegro i sprzedaż pakietu akcji PEKAO, obie o wartości powyżej 10 mld zł).

Prywatni przedsiębiorcy sprzedają wciąż najwięcej

Największą grupę sprzedających w 2018 r. stanowili prywatni przedsiębiorcy, odpowiadający za połowę zrealizowanych transakcji. Jest to związane z obserwowanym przez nas od 2015 r. coraz bardziej powszechnym zjawiskiem sprzedaży przedsiębiorstw przez ich założycieli, którzy stanęli w obliczu problemu sukcesji. Jak wskazują eksperci, w minionym roku czynnikiem napędzającym rynek w Polsce była konieczność zapewnienia sukcesji biznesu rodzinnego i przekazania odpowiedzialności za budowanie od lat przedsiębiorstwa kolejnemu pokoleniu. Rynek firm rodzinnych w nadchodzącym roku będzie zarówno dla dużych jak i małych i średnich przedsiębiorstw borykał się z problemem sukcesji. Do dnia publikacji raportu najwięcej transakcji miało miejsce w branży Media/IT/Telecom (**18%**). Po stronie kupującej (z wyłączeniem 3 kwartału kiedy najbardziej pożądaną branżą był sektor FMCG) dominowały spółki z branży Media/IT/Telecom – **14%** oraz fundusze PE/VC – **11%**.

Fundusze PE wciąż aktywne w poszukiwaniu ciekawych aktywów

W minionym roku fundusze PE były obecne w każdej dziedzinie polskiej gospodarki – w ich portfelach przeważały spółki z branży Media/IT/Telecom oraz z branży przemysłowej. Pomimo dużej aktywności w roku 2017, wiele funduszy nie poprzestawało na zakupach i kontynuowało przejęcia (przejęcie przez Fundusz należący do Abris Capital Partners - pakietu udziałów polskiej spółki ITP oraz wielkie przejęcie 38% akcji spółki Unilink przez Fundusz Enterprise Investors). W tym ostatnim przypadku proces due diligence został zorganizowany przy wykorzystaniu systemu FORDATA VDR.

Polska jednym z najatrakcyjniejszych rynków w regionie CEE na rynku M&A w 2018 roku

Jak podała kancelaria prawna Wolf Theiss – Polska została uznana za jeden z najatrakcyjniejszych miejsc (zaraz po Austrii i Czechach) w regionie Europy Środkowo-Wschodniej na rynku fuzji i przejęć w 2018 r. w sektorach nowych technologii oraz Media/IT/Telecom, bankowości i usług finansowych oraz energetyki. Rynek fuzji i przejęć (M&A) zarówno w Polsce jak i na świecie od kilku lat notuje rekordowe wyniki. Aktywność transakcyjna jest wysoka i powinna utrzymać się na podobnym poziomie również w nadchodzących latach. Sektory, które na pewno będą na celowniku w nadchodzącym 2019 roku w Polsce to wciąż branże: FMCG (branża spożywcza w szczególności dalsza konsolidacja branży mięsnej), Media i Telekomunikacja, Finanse oraz Farmacja i Ochrona Zdrowia.

Prognozy rynkowe na rok 2019

Przyglądając się sytuacji na rodzimym rynku, spodziewamy się w nadchodzącym 2019 roku transakcji M&A o wartości jak i liczbie na poziomie zbliżonym do mijającego roku. Niskie stopy procentowe czy stabilność gospodarcza w naszym regionie sprzyja kolejnym inwestycjom. Zdaniem ekonomistów wszystko wskazuje na to, że oprocentowanie nie wzrośnie także w przyszłym roku. Stopy procentowe pozostaną na niskim poziomie, co wpłynie korzystnie na gospodarkę kraju i popyt inwestycyjny.

Komentarze ekspertów

**Alicja
Kukla-Kowalska**

Key Account Manager
FORDATA

Rosnąca popularność systemów klasy Virtual Data Room

Wykorzystanie podczas transakcji technologii Virtual Data Room, która gwarantuje bezpieczne udostępnianie poufnych dokumentów drugiej stronie procesu, cieszy się coraz większym zainteresowaniem, zwłaszcza po wejściu w życie RODO. Z ogólnodostępnych danych wynika, że w roku 2018 r. **40%** transakcji zostało zorganizowanych z użyciem systemu Virtual Data Room, w tym te prestiżowe transgraniczne (w porównaniu do 33% w roku 2017).

M&A Index Poland, 2018

by Navigator Capital & FORDATA | Grudzień 2018

Jan Kospin

Dyrektor
Navigator Capital

Do czasu publikacji niniejszego raportu, w 2018 roku dokonano **199 transakcji** fuzji i przejęć, co stanowi ok. **2,5%** spadek aktywności polskiego rynku względem analogicznego okresu roku poprzedniego.

W prezentowanym okresie, transakcją o najwyższej wartości był wykup 37% akcji czeskiego Unipetrolu przeprowadzony przez PKN Orlen za kwotę ok. **4,2 mld PLN**. W jej wyniku PKN Orlen stał się jedynym akcjonariuszem spółki, co może pozwolić na wzmocnienie pozycji konkurencyjnej koncernu na wymagającym rynku europejskim oraz wzmocnienie petrochemicznej linii biznesowej w ramach grupy.

Warto zwrócić uwagę na postępującą konsolidację sektora finansowego, w którym w 2018 roku odnotowano 16 transakcji przejęć. Do najważniejszych z nich można zaliczyć przejęcie głównych obszarów biznesowych Raiffeisen Polbank przez BGŻ BNP Paribas za kwotę ok. 3,3 mld PLN oraz przejęcie Euro Bank przez Bank Millennium za kwotę ok. 1,8 mld PLN. Czynniki odpowiadającymi za dalszą konsolidację stosunkowo rozdrobnionego polskiego sektora bankowego mogą być niskie stopy procentowe oraz rosnące wymagania regulacyjne. Konsolidacji ulega także polski rynek płatniczy. Do najaktywniejszych graczy na tym rynku należały Polskie ePłatności, spółka portfelową funduszu Innova Capital, które w tym roku dokonały przejęcia Paylane oraz PayUp Polska.

W 2018 roku polskie spółki dokonały 28 przejęć zagranicznych, o 12 więcej niż w roku ubiegłym. Do najciekawszych można zaliczyć przejęcie przez Flavourtec, spółkę portfelową funduszu Tar Heel Capital, niemieckiego producenta e-liquidów – GermanFLAVOURS. Transakcja ta pozwoli firmie zaistnieć na rynku niemieckim i wzmocnić pozycję wśród europejskich producentów płynów do e-papierosów. Na kolejne przejęcie zagraniczne zdecydowała się spółka Wielton, która przejęła 75% udziałów w podmiocie działającym na brytyjskim rynku naczep – Lawrence David. Najaktywniejszym podmiotem wśród polskich firm przejmujących za granicą w tym roku była Grupa CCC, która w minionym roku dokonała trzech tego typu przejęć. Wzrastająca liczba przejęć zagranicznych może świadczyć o rosnącej dojrzałości firm lokalnych, dla których rynek polski staje się za mały przez co upatrują one szansy rozwoju w ekspansji zagranicznej.

W minionym roku odnotowano niższą niż w latach ubiegłych liczbę transakcji z udziałem funduszy Private Equity. Ich aktywność na polskim rynku ograniczyła się do 21 transakcji przejęć oraz 13 transakcji wyjścia z inwestycji. Największą transakcją przeprowadzoną przez tę grupę inwestorów było zbycie przez MCI Capital oraz Saltus TUW udziałów w DotCard, spółce, która jest jednym z liderów rynku obsługi płatności internetowych w Polsce. Podmiotem przejmującym była duńska grupa Nets. Pod względem wartości była to największa transakcja w Polsce dotycząca spółki typu fintech.

Najwięcej zmian właścicielskich odnotowano wśród spółek z branży Media/IT/Telecom – **18%** oraz Handel detaliczny – **12%**. Wśród podmiotów kupujących dominowały firmy z branży Media/IT/Telecom – **14%**, fundusze Private Equity/Venture Capital – **11%** oraz firmy z branży FMCG – **10%**. Ponad połowę sprzedających stanowili inwestorzy prywatni. Drugą najczęściej zbywającą swoje udziały grupą były Fundusze Private Equity/Venture Capital – **10%**.